

Grolloo, 23 oktober 2023

Geachte dame, heer,

In de diverse zorgakkoorden zoals IZA en GALA wordt veel waarde gehecht aan het betrekken van burgers/patiënten aan de beleidstafels. De échte zorgtransformatie gaat niet lukken zonder actieve bijdrage van burgers, cliënten en patiënten, daarover is iedereen het wel eens. Van burgers wordt ook verwacht dat zij meer zelf gaan doen. Dat houdt in dat zij meer invloed en zeggenschap moeten hebben wat er lokaal en in hun regio gebeurt.

Drenthe kent vele zorgzame (dorps-)gemeenschappen waar de kracht van de burger vorm en inhoud krijgt en veel ervaring is en nog steeds wordt opgedaan met burgerparticipatie. Er is sprake van een gemiste kans als die ervaring in het transitieproces niet wordt benut.

Daarom vragen wij, als het Drents Collectief Bewonersinitiatieven Zorg en Welzijn, uw aandacht voor bijgaande notitie. Wij dragen bij aan de gezonde zorg en welzijn in Drenthe en willen ons inspannen bij de noodzakelijke transitie in het zorg en welzijn domein, vanuit volwaardige en gelijkwaardige positie en doen graag mee aan het ontwikkelen van de plannen.

Uw reactie zien wij met grote belangstelling tegemoet. Uiteraard zijn wij bereid om ons aanbod in een nader gesprek toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Roelof Dilling

Namens het Drents Collectief Bewonersinitiatieven Zorg en Welzijn

SAMEN WERKEN AAN HET REGIOPLAN VOOR GEZONDE ZORG EN WELZIJN IN DRENTHE

De kracht van samen doen

Wij, zorgzame gemeenschappen, werken al samen op lokaal en kleinschalig niveau. We zetten ons dichtbij de mensen in voor het welbevinden en de gezondheid van alle bewoners van ons dorp of onze wijk/ buurt. Door vrijwillige inzet van vele dorps- en buurtbewoners helpen we onze bewoners die een steuntje in de rug nodig hebben. Dit doen we door het organiseren van huiskamers voor ontmoeting en gezelligheid, bieden we hulp bij vervoer of bouwen we zelf een woonzorgcentrum of een zorgpension, zodat je ook op hoge leeftijd in je eigen omgeving kunt blijven wonen. Van de dorpstelefoon tot een zorgcoöperatie, ze zijn er allemaal. Onze acties leiden tot woonplezier en de prettige sociale leefomgeving, maar ook tot aangetoonde besparingen op o.a. de zorgkosten. We kijken naar elkaar om en werken op alle domeinen waar we kunnen. De Domein Overstijgende Samenwerking (DOS) in Drenthe is begonnen bij een zorgzame gemeenschap.

We staan voor iedereen open, zo wordt er op lokaal niveau intensief samengewerkt met de gemeente (sociaal team), welzijn, de huisarts en de thuiszorg en wijkverpleging.

Kortom de kracht van het samendoen!

Alleen al in Drenthe is er een grote verscheidenheid aan zorgzame gemeenschappen bekend, in werkelijkheid zullen het er nog meer zijn, want er wordt veel stil werk gedaan voor de medemens.

Zorgen over de zorg

Op nationaal niveau, het integraal zorgakkoord (IZA) en op provinciaal niveau, de Drentse zorgtafels en zorgorganisaties zijn er grote zorgen over de houdbaarheid van de zorg. Kort door de bocht, er is sprake van een toenemende vraag naar zorg en tegelijkertijd “minder handen aan het bed”. Het loopt vast!

Het IZA wordt uitgewerkt per zorgregio, in het geval van Drenthe de hele provincie. Dit gebeurt in twee stappen. Eerst wordt een Regiobeeld samengesteld, de stand van zaken per regio als het gaat om gezondheid. Op basis van dit, reeds afgeronde, Regiobeeld wordt een Regioplan geformuleerd om te komen tot gezonde zorg en welzijn.

In de zoektocht naar oplossingen gaat het IZA expliciet uit van de behoeften en betrokkenheid van de bewoners en de samenleving.

Een kantelmoment?

Een quote uit de conclusies van het Drentse Regiobeeld:

“Dit regiobeeld maakt duidelijk dat de inzet van de afgelopen jaren onvoldoende resultaat oplevert. Optimaliseren van de huidige koers is niet genoeg. Het is noodzakelijk om te transformeren en vanuit een fundamenteel ander perspectief te acteren. Nu ligt de focus op ziekte en zorg. We moeten toewerken naar het versterken van de gezondheid, veerkracht en zelf- en samenredzaamheid van Drentse inwoners, naast inzet op duurzaam inzetbaar zorgpersoneel.”

Twee speerpunten kunnen we hier uit halen, zorg is breder dan alleen een pilletje én de nadruk op de betrokkenheid van de inwoners. Het regiobeeld zet in op een sterke sociale basis, waarbij mensen omzien naar elkaar, vanuit veerkrachtige gemeenschappen met zelf- en samenredzaamheid. Voor het uitwerken van het regioplan in Drenthe wil men met alle partijen en een “goede vertegenwoordiging van de inwoners” aan de slag. Opvallend genoeg gaat het Regiobeeld niet in op de impact van de zorgzame gemeenschappen.

Het IZA geeft het volgende aan:

“Het opstellen van het regioplan gebeurt gezamenlijk door een afvaardiging van relevante zorgaanbieders, burger-/patiëntvertegenwoordigers, zorgprofessionals, zorgverzekeraars en gemeenten.”

Er zijn twee voorwaarden voor een goede burger-/patiëntvertegenwoordiging aan de IZA-regiotafels. Ten eerste moet er een goede afspiegeling zijn van de burger, ofwel: de juiste burger aan tafel, en ten tweede moet de deelname van de burger/patiënt volwaardig zijn. Ook als het om het GALA (Gezond en Goed Leven Akkoord) en het DOS gaat, wordt de betrokkenheid van zorgzame gemeenschappen als essentieel gezien voor succes.

Je gaat ‘t pas zien aj ‘t deur hebt¹

De kracht van de zorgzame gemeenschappen is het versterken van de lokale samenhang, omzien naar elkaar en het werken vanuit (positieve) gezondheid. Het is herkenbaar voor de dorpsgenoten, ze worden gehoord in de gemeenschap en wordt ingevuld naar de eigenheid van de gemeenschap. Zorgzame gemeenschappen, of het nu initiatieven zijn of zorgcoöperaties, zijn niet alleen gericht op hun eigen dorp of buurt. Er wordt kennis gedeeld op bijeenkomsten of bij één op één uitwisseling tussen dorpen of buurten, men leert van elkaar. Zorgzame gemeenschappen zijn niet meer weg te denken van (gezondheids-)conferenties en netwerk bijeenkomsten. Met de kanttekening hierbij dat de zorgzame gemeenschappen graag geziene gasten zijn, zonder dat er concrete vervolgacties uit voort komen voor erkenning en ondersteuning. De resultaten worden gedeeld in publicaties, er wordt onderzoek gedaan naar de meerwaarde van de inzet van zorgzame gemeenschappen.

Op lokaal niveau nemen de bewoners het initiatief om tot een samenwerking te komen met andere zorgpartijen, zoals de huisarts, de thuiszorg en de gemeente. Waarbij duidelijk de grenzen van inzet van vrijwilligers ten opzichte van de professionele zorg worden afgebakend. Hiermee wordt de paradoxale tegenstelling tussen systeem- en leefwereld overbrugd, we hebben elkaar nodig en vullen elkaar aan als het gaat om het welbevinden van de inwoners in Drenthe: zoek de bruggenbouwers!

Er is geen formele structuur of vertegenwoordiger van deze zorgzame gemeenschappen, het is een beweging die niet te vangen is in structuren. In de Drentse en Groninger Veenkoloniën bouwt de Kracht van de Veenkoloniën aan een netwerk van bewonersinitiatieven die bijdragen aan de gezondheid en het welbevinden in de regio.

Waar het Regiobeeld van Drenthe het nog heeft over opzetten van zorgzame gemeenschappen, stellen we dat de beweging van zorgzame gemeenschappen er al is in Drenthe. Als je er tenminste oog voor hebt. Het goede nieuws is dat als je het door hebt het ook gaat gebeuren.

De som van vele kleine bijdragen resulteert in grote veranderingen!

---

¹ Je gaat het pas zien als je het door hebt

Naar een gezonde zorg in Drenthe

Zowel vanuit het regiobeeld als het IZA wordt opgeroepen tot een volwaardige deelname van de bewoners bij het maken van plannen voor de toekomst. Plannen die verder gaan dan de klassieke zorg, op weg naar gezondheid en preventie. En juist daar zijn de zorgzame gemeenschappen al mee bezig, een integrale blik op gezondheid, waarbij de mens centraal staat.

Zorgzame gemeenschappen zijn coproductent in een gezonde samenleving. Bewoners-initiatieven vertegenwoordigen zowel de inwoners als consument als de bewoners die als vrijwilliger ondersteuning bieden zoals mantelzorg, naoberschap, ontmoeting, organiseren activiteiten en vervoer.

De zorgzame dorpsgemeenschappen staan voor een mensgerichte samenwerking in welzijn en zorgdomein en baseren hun initiatieven op hetgeen de inwoners van belang vinden voor hun welzijn en welbevinden. Die knowhow zetten de zorgzame dorpsgemeenschappen graag in voor het tot stand brengen van een door de inwoners gedragen integraal regioplan.

We staan klaar om bij te dragen aan de transitie naar gezonde zorg en welzijn in Drenthe vanuit volwaardige en gelijkwaardige positie.

Grolloo, Drenthe 23-10-2023,

Collectief Drentse Bewonersinitiatieven Zorg en Welzijn

was getekend:

Stichting Dorpenzorg Emmen Jan Schoonbeek (secretaris)	Stichting Grolloo Zorgt Roelof Dilling (voorzitter)
Stichting Kracht van de Veenkoloniën Roelof Dilling (voorzitter)	Stichting Onderdak Vledder (de Borgstee) Cees Hesse (voorzitter)
Nei Naoberschap Dalen Albertje Wijzing (initiatiefneemster)	Dorpscoöperatie Hollandscheveldverbint Wim Kleine (bestuurslid)
Sichting Naabuur Vledder Dirk Boom (voorzitter)	Dorpscoöperatie De Brug Gasselternijveen Piet Wolters (voorzitter)